

N:o 187.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående kapitalökning för odlingslånefonden; gifven Stockholms slott den 24 mars 1911.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1912 anvisa ett anslag af 524,000 kronor att utgå af lånemedel.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24
mars 1911.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 MALM,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet Nylander, anförde vidare.

Tid efter annan, senast enligt underdånig skrifvelse den 26 maj 1908 för åren 1909—1913, har Riksdagen medgifvit, att till odlingslånefonden finge årligen ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof och uppå rekvisition af Eders Kungl. Maj:t, öfverlämnas medel till så stort belopp, som jämte de till fonden ingående annuiteter kunde erfordras till fyllande af högst en miljon kronor årligen. Riksgäldskontoret skall af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom lånemedlens öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

De bestämmelser, som nu gälla för utlåningsrörelsen, återfinnas i nådiga kungörelsen den 14 juni 1901 (Sv. förf.-saml. n:r 44). De utlämnade lånen äro under de tre första åren räntefria. Under de tre därpå följande åren beräknas en ränta af 3,6 procent å lyftade belopp, hvilken ränta vid tidsperiodens slut lägges till den beviljade lånesumman. Å det sålunda uppkommande kapitalbeloppet erlægges från och med sjunde året efter första lyftningsdagen, till dess lånet blifvit slutbetaldt, en annuitet af 6 procent, däraf såsom ränta 3,6 procent å det oguldna kapitalbeloppet.

Å fonden uppdebiteras alltså dels räntor att tilläggas kapitalet, hvilka år 1909 uppgingo till 54,805 kronor 85 öre, och dels för amorteringstiden belöpande räntor, hvilka samma år utgjorde 364,602 kronor 72 öre. Dessa senare räntor hafva, såsom af det nyss sagda framgår, upplupit jämväl å kapital, som bildats af räntor för lån under fjärde—sjätte året från lyftningsdagen.

Jämlikt de af Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1910 godkända grunder för en förändrad uppställning af riksstaten skulle beträffande odlingslånefonden inträda den förändring, att riksgäldskontorets fordringar å fonden skulle öfvertagas af statsverket och det i fonden placerade statskapitalet odeladt bokföras som tillgång å fonden, under det att riksgäldskontoret finge af det förslagsanslag, som uppföres å riksstaten till förräntning af statsskulden, bestrida sina ränteutgifter för de medel, som tillhandahållits fonden. Vidare böra efter genomförandet af budgetreformen de för amorteringstiden belöpande räntor å hvarje utlämnadt lån från fonden tillföras statsverket.

Dessa räntor hafva i statskontoret beräknats för år 1912 uppgå till 300,000 kronor; och har vid beräkningen af statsverkets inkomster för nämnda år detta belopp upptagits såsom nya odlingslånefondens afkastning.

Såsom redan* är erinradt, har Riksdagen, enligt åberopade underdåniga skrifvelse den 26 maj 1908, medgifvit en utlåning från fonden under år 1912 af 1,000,000 kronor. Efter budgetomläggningen kommer emellertid, enligt från statskontoret meddelad uppgift, 332,000 kronor att under sagda år tillföras fonden i form af amortering å dess egna lån och 144,000 kronor i annuiteter från äldre odlingslånefonden. Det erfordras alltså ytterligare 524,000 kronor för att fonden skall under år 1912 kunna fylla en utlåning af 1,000,000 kronor.

De bestämmelser, som för tiden efter år 1911 meddelats dels om läggandet till fondens kapital af de till statskontoret inflytande annuiteterna å från fonden utlämnade odlingslån, i den mån dessa annuiteter

utgöras af räntebetalningar, dels om fyllnadsmedels tillhandahållande från riksgäldskontoret i annan omfattning, än hvad här ofvan angifvits, dels slutligen om räntebetalning till riksgäldskontoret, torde vid budgetreformens genomförande få anses hafva förfallit; och får jag alltså, i anslutning till mitt anförande till statsrådsprotokollet den 13 januari 1911 i fråga om kapitalökning åt, bland andra, ifrågavarande lånefond, hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att

till kapitalökning för odlingslånefonden för år 1912 anvisa ett anslag af 524,000 kronor att utgå af lånemedel.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdade hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna nådigt bifall och förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Vid protokollet:

Carl Mörner.
